

qui in Lucensi ecclesia in loco vestro episcopus fuerit, tribuat mihi vel successori meo, qui in loco meo rex fuerit, illos alios morabetinos quos modo remanent; sicut inter me et vos firmatum est; et hoc factum semper sit firmum. Si vero in posterum aliquis ex meo vel alieno genere hoc meum factum rumpere tentaverit, sit à Deo maledictus et excommunicatus, et cum Juda traditore Domini in inferno damnatus, et insuper pariat regiae parti decem millia morabetinos. Facta carta in villa quae vocatur Peral anno tertio quod fuit capta Baetia et Almaria, era MCLXXXVIII. aequaliter nono kalendas martii, imperante Adephonso imperatore in Toledo, et in Legione, in Gallaecia, et in Castella, in Najara, et in Sarragotia, in Baetia et in Almaria. Garsia rex Navarre tune temporis vasallus imperatoris. Ego Adephonus imperator hanc cartam, quam fieri jussi, propria manu mea roboro atque confirmo. Signum imperatoris. Rex Sancius, filius imperatoris, confirmat. Guter Fernandiz confirmat. Comes dominus Lupus confirmat. Gumez Gundisalviz confirmat. Comes dominus Pontius, majordomus imperatoris, confirmat. Arias Calvus de Castella de Ruhat confirmat. Nunius Petriz, alferiz imperatoris, confirmat. Gundisalvus Ruderiquiz confirmat. Joannis Fernandiz, canonicus ecclesiae beati Jacobi, et scriptor imperatoris, scripsit.

NOTA.

Alonso séptimo de Castilla llegó á ser emperador coronado de las Españas, porque le prestaban homenaje todos los reyes de la península. Esta fortuna no fué ignorada en Roma, cuyo sistema político fué siempre contentar á los monarcas poderosos; y en su consecuencia vemos aquí que los papas autorizan al Castellano para gobernar las iglesiás. Pero ¡qué diferencia de tiempos! su abuelo Alonso sexto, antes que adoptara las ideas de los monjes cluniacenses, había hecho por autoridad propia, sin mendigar la de Roma, muchas cosas de muy superior entidad á la de conciliar dos obispos que litigan sobre pertenencia de iglesia; y

el emperador mismo en el año 1140, como hemos visto en otra escritura.

Núm. 49.

Restauracion del obispado de Tortosa en 5 de agosto de 1151 por don Ramon Berenguer, conde soberano de Barcelona y principe heredero de Aragon.

Esp. Sag. tom. XLII. Apénd. I.

Quoniam ad celsitudinem principum specialiter spectare videtur de temporalibus bonis, quae divina clementia temporaliter illis habenda concessit ecclesiam Dei dotare, atque honorificè ditare: idcirco ego Raymundus comes Barchinensis, princeps Aragonensis, Tortosae Illerdæque Marchio, quem divina bonitas exaltare dignata est, concedo domino Deo, et ecclesiae *Deigenitricis Mariae*, quae quondam apud Tortosam celebris sedes pontificalis fuit, et erit deinceps divina praestante clementia, et tibi venerabili Gaufrido Tortosensis ecclesiae, per Dei dispositionem, episcopo, et successoribus tuis omnibus in perpetuum, omnes decimas, et omnes primitias omnium fructuum, et animalium, quos recipiunt, vel recepturi sunt in perpetuum christiani, tam de laborationibus, quam de redditibus universis, quos de laborationibus saracenorum habituri sunt. Praeterea concedo, et dono ecclesiae Tortosae jam dictæ, et tibi, Gaufride, tuisque successoribus omnia alodia, et omnes possessiones majoris mezquitæ, quaecumque habet, aut olim habuit in tempore saracenorum extra praefatam civitatem. Nihilominus etiam dono, atque concedo tibi Gaufride, et successoribus tuis, et praefatae ecclesiae omnes mezquitas, tam aedificatas, quam desertas, quas modo saraceni non tenent, et deinceps dimissuri sunt cum omnibus alodiis, et possessionibus earum, quae sunt extra civitatem, et duos furnos in civitate, unum ad mensam pontificis, et aliud ad mensam canonicorum. Praeterea dono, et concedo praefatae ecclesiae episcopali, et

ibi, Gaufride, tuisque successoribus in perpetuum omnes decimas omnium redditum Tortosae, quae modo, vel in posterum habiturus sum ego, et omnes mei successores, videlicet de leudis, usaticis, portaticis, mensuraticis, ribaticis, molendinis, furnis, balneis, piscibus, salinis, et de lignis, sive fustibus, et de omnibus quintis meis, quae ad me pertinent, vel pertinebunt, de cabalgatis, necnon de universis redditibus meis, qui modo, vel in posterum exeunt, vel exitura sunt mihi, et successoribus meis, apud Tortosam, tam de aqua quam de terra, sicut melius dici, vel intelligi potest, exceptis justitiis et placitis omnibus, et etiam quaetiis in judaeis et saracenis, quae mihi, et posteritati meae integre retineo, atque reservo. Dono insuper centum morabetinos annuatim de paria saracenorum quam diu ego, et successores mei habuerimus illam ad instrumenta canonicorum praefatae sedis Tortosae: Ecclesiis vero, quae sunt, vel erunt extra civitatem in universo episcopatu Tortosae dono, et concedo omnes decimas omnium fructuum, et animantium, quae christiani habebunt ex propriis laborationibus suis, vel ex redditibus laborationum saracenorum, ita videlicet, quod sedes episcopalis habeat quartam partem praedictarum decimarum; et ecclesiae, quae erunt extra civitatem habeant tres partes decimorum, et primitiarum ad earumdem servitium, necnon habent alodia, et possessiones, quae erunt extra castella, et villas omnium mezquitarum, quas modo saraceni non tenent, vel in posterum sunt dimissuri. Constituo etiam ad honorem Dei, et sanctae Mariae, ut episcopalii sedes Tortosae habeat, et quiete possideat omnes terminos sui episcopatus, sicut melius unquam aliquis rex tempore saracenorum regnum Tortosae possedit, vel possidere debuit, et omnes ecclesias, et capellas quae in episcopatu Tortosensi sunt, vel erunt, necnon et omnes decimas, et primitias, sicut superius determinatum est, et cementeria, et oblationes, et defunctiones, et omnia quaecumque ad jura episcopatus Tortosae pertinent, vel pertinere debent, et omnia illa, quae ex liberalitate mea in praesentiarum concessi, et donavi, vel in posterum Deo

proprio datus sum: haec omnia supradicta dono, et confirmo episcopali sedi Tortosae, et tibi venerande Gaufride, per Dei gratiam ejusdem sedis episcopo, tuisque successoribus, ut amodò, et in aeternum ad honorem Dei, et salutem animae haec omnia integrè habeatis, et quietè possideatis. Retineo autem ad capellam meam in eodem episcopatu ecclesias, quae erunt in Azco, omnes cum omnibus decimis et primitiis, et pertinentiis earum, secundum donationem, et consuetudinem regum Aragoniae meorum antecessorum, ita quod episcopus Tortosae habeat in illis eam dignitatem, et potestatem quam habuerunt episcopo Aragoniae, et predecessoribus nostris in ecclesiis, quas ipsi reges ad capellam suam retinuerunt. Actum est hoc apud Tarragonam nonis augusti, anno Dominicae incarnationis millesimo centesimo quinquagesimo primò, die scilicet qua consecratus est primus episcopus praedictus episcopus Gaufridus, abbas sancti Ruffi, tertio anno post liberationem Tortosae à saracenis. Sigillum Raymundi comitis. Sigillum Bernardi Tarragonensis archiepiscopi, ac sanctae Romanae ecclesiae Legati, qui hanc donationem confirmo. Sigillum Guillermi Barcinonensis episcopi. Sigillum Berengarii Gerundensis episcopi. Petrus Dei gratia Ausonensis episcopus. Artali Helensis episcopus. Sigillum Guillermi de Castro vetulo. Sigillum Raimundi de Podialto. Sigillum Othonis. Sigillum Geraldii de Irba. Sigillum.... de Clarmotis. Sigillum Raimundi Guillermi Dapipheri. Sigillum sancti Minati. Sigillum Bernardi de Belloloco. Sigillum Guillermi de Cerbera. Sigillum Ollerii. Sigillum Gilaberti. Sigillum Alexandri. Sigillum Guillelmi Percus. Sigillum Alegredi. Sigillum Arnaldi Adi. Sigillum Guillelmi Berengarii. Sigillum Geraldii de Selinacho. Sigillum Guillermi de Garidell. Sigillum Mavimi. Sigillum Lombardi, Sigillum Guillermi de Capons. Sigillum Bardini. Sigillum Pontii scribæ, qui hoc scripsit, jussione praefati comitis Barcinonensis, Aragonensium principis, Tortosae, Illerdaeque Marchionis. Die et anno quo supra.

NOTA.

El príncipe don Ramon Berenguer en la restauracion del obispado de Tortosa usó del lenguaje de los antiguos soberanos, pues procedió con autoridad propia; prueba de que algunas veces se acordaban de su verdadero poder. Sin embargo es ciertísimo que los obispos ya no se daban por seguros si no intervenia la autoridad romana; por lo cual el de Tortosa pidió y obtuvo confirmacion pontificia de lo hecho por el príncipe don Ramon.

Núm. 50.

Agregacion de unos territorios al obispado de Oviedo en 2 de enero de 1154 por el rey emperador Alonso séptimo para conciliar al obispo de aquella diócesis con el de Lugo, á cuyo favor habia hecho que se cedieran otros territorios.

Archivo de Ovieda y Esp. Sagr. tom. XXXVIII, Apénd. XXXIV.

In nomine Domini nostri Jesu-Christi. Sicut in omni contractu conditionis valere imperialis testatur auctoritas, sic etiam justitiae ratio exigit, ut ea quae à regibus, sive ab imperatoribus sunt, scripto firmentur, ne temporum diuturnitate ea quae gesta sunt, oblivioni tradantur. Idecò ego Adephonsus Dei misericordia totius Hispaniae imperator una cum uxore mea imperatrice domina Rica et cum sorore mea regina domina Sancia, et cum filiis meis regibus Sancio et Fernando, et filiabus, et omni progenie mea, videns Ovetensem ecclesiam, et Lucensem ecclesiam in magna fatigacione positas ob discordiam, quae diu inter ipsas exagitabatur, quia mihi à Deo, et à sede apostolica in poenitentiam et in remissionem peccatorum meorum comissum est, ut ecclesias Dei diligam, et inter eas pacem reformem, consilio domini Joannis Toletani archiepiscopi, et totius Hispaniae primatus et omnium fere totius

imperii mei episcoporum, comitum, atque principum, facio cartam donationis et textum firmitatis Deo, et ecclesiae sancti Salvatoris Oveti, et vobis domino Martino Ovetensi episcopo, et omnibus ejusdem ecclesiae successoribus de illo castello de Sueron, quod est inter fluvium de Ove, et fluvium de Navia, et de illas regarias, quae sunt in Oveto. Haec dono, et condeo vobis per suos terminos antiquos cum omnibus haereditatibus, et acquisitionibus tam regum, quam comitum, vel quorumcumque hominum et quantum ibi acquisitum vel exquisitum est, vel esse potuerit cum suo caritel, vel cum suo sagione, et cum omnibus suis directuris, et calumniis, et cum omni voce regia, et cum omni sua criacione, cum omnibus istis praenominatis quae infra hos terminos vel extra inventa sunt, vel esse potuerint. Et hoc facio ad reformandam pacem, et concordiam inter supradictas sedes, ut ab hac die habeatis et possideatis vos, et omnes successores vestri jure haereditario in perpetuum. Si verò aliquis homo ex nostro vel alieno genere hoc nostrum factum rumpere tentaverit, sit à Deo maledictus et excommunicatus, et cum Juda proditore Dñi. in inferno damnatus, et pectet ecclesiae parti mille marcas argenti. Facta carta in Salmantica IV. nonas januarii, era MCXCII. imperante ipso imperatore Toteli, Legione, Gallaecia, Castella, Nayara, Saragotia, Baecia et Almaria: comes Barchiloniae, et Sancius rex Navarre, vasalli imperatoris.—Ego Adephonsus imperator Hispaniae hanc cartam testamenti, quam fieri jussi, propria manu mea roboro, atque conf. Rex Sancius filius imperatoris conf. Joannes Toletanus archiepiscopus Hispaniae primas conf. Vincentius Secoviensis episcopus conf. Eneenus Avilensis eps. conf. Navarrus Salmantinus eps. conf. Joannes Ozmensis eps. conf. Petrus Segontinus eps. conf. Rudericus Naiarensis eps. conf. Victorius Burgesis eps. conf. Comes Almanricus tenens Baecia conf. Comes Lupus conf. Hermegaudus comes Urgelli conf. Guter Fernandiz conf. Garcia Garcias de Aza conf. Garcia Gomez. Nunnus

Petrus Alpheriz imperatoris conf. Alvarus Petrus conf. Gundisalvus judicus conf. Vela Guterriz. Comes Fernandus Galiciae conf. Comes judicus Petriz conf. Comes Pontius majordomus imperatoris conf. Comes Ranimirus Froylaz conf. Comes Petrus Adephonsus conf. Bermudus Petriz Gallaeciae conf. Fernandus Joannes tenens conf. Adjutor conf. Alvarus Rodericus conf. Pelagius Curvus conf. Gundisalvus Fernandiz conf. Rex Fernandus filius imperatoris conf. Pelagiuss ecclesiae beati Jacobi electus conf. Martinus Auriensis eps. conf. Pelagiuss Tudensis eps. conf. Joannes Lucensis eps. conf. Pelagiuss Minduniensis eps. conf. Petrus Astoricensis eps. conf. Joannes Legionensis eps. conf. Raymundus Palentinus eps. conf. Stephanus Zamorensis eps. conf. Joannes Fernandus canonicus ecclesiae sancti Jacobi, et notarius imperatoris scripsit.

NOTA.

Esta escritura, y la que pondrémos en seguida, son consecuencia de lo que había hecho el mismo emperador en 21 de febrero de 1151 en el número 48 de este Apéndice.

Núm. 51.

Transaccion y concordia entre los obispos de Oviedo y Lugo sobre varios territorios diocesanos por orden del rey emperador Alonso séptimo año 1154.

Esp. Sagr. tom. XLI. Apénd. X.

Cum longaeuitas, et longa per annorum recursus elapsa tempora rerum gestarum series consueverint abolere; verborum veritatem, factorumque ordinem vetustate nimia consumere, sanum duxit et utile seniorum providentia dioturnae tradere memoriae quae utilia dicta, vel facta sunt, litterarum apicibus asignata. Idcirco nos episcopi Martinus scilicet Ovetensis, et Joannes Lucensis, inter Ovetensem eccl-

siam, et Lucensem diu habitam controversiam, nunc pio studio, et amore fraterno, utilitate utrobique praevisa sequaestra pace compositam, studuimus stilo tradere fideli, sub Chirographi justitia literis adnotatam. Convenientes itaque nos duo pontifices, cum majoribus utriusque ecclesiae apud Salmanticam, gloriosissimi imperatoris domini Adephonsi in praesentia, cui ad hoc tractandum erat amor summus et devotio, necnon à Romana Curia hoc agendi data simul, et injuncta permisso, praescente Joanne primante Toletano, Pelagio electo Jacobensi, non episopis Vincentio Secoviensi, Enneco Avilensi, Raymundo Palentino: Petro Segontino; Joanne Oxomensi; Victore Burgensi; Navorrone Salmaticensi; Stephano Zamorensi; Petro Astoricensi; Pelagio Dumiensi, Martino Auriensi, necnon abbatis, clericis, et ecclesiastici ordinis religiosis innumeris personis adstantibus, praesente etiam ferè totius regni optimatum frequentia, negotium nostrum devotis mentibus, affectibus piis nulla interveniente perturbatione, in magna pace in summo gaudio. Dedit siquidem imperator piissimus Ovetensi ecclesiae regalia sua, quaecumque habebat inter duo flumina Naviam et Ovem: castellum scilicet Suaron, cum omnibus regalibus, et cum integra mandatione sua: etiamque inter alia duo flumina Nauram, et Nilonem aliam mandationem quae vulgo Regarias nuncupatur; tali siquidem intentione, et pactione, ut his praemissis, usque in finem saeculi, Ovetensis ecclesia jure haereditario perfruar; et Lucensis ecclesia dioecesim Gallaeciae, de qua inter utrasque sedes dudum erat contentio, per terminos statutos scilicet Neyram superiorem et inferiorem, Valongam, Flamosum, Sarriam, Troianos, Lemos, Verosino, Savinianos, Paramos, Asma, Camba, Dezon et Aveancos, usque in mundi terminum irrefragabiliter potiatur. Nunc quoque, post tale decretum imperatoris, et curiae suae, post tantam ejus exhibitam benigntatem, post tantam ecclesiarum ambarum compositam, et peractam utilitatem et pacem: ego Martinus Ovetensis episcopus in communi capitulo Ove-

tensis ecclesiae, cum archidiaconis, et canonicis omnibus, et cum filiis ecclesiae nobilibus laicis, quibus facultas dedit adesse, renuntiavi, firmavi, et adscripti praedictam dioecesim per supra scriptos terminos Lucensi ecclesiae; repositis in manu, et in potestate Joannis Lucensis episcopi, et archidiaconorum suorum, Pelagii, videlicet, et Roderici firmamentis atque auctoritatibus regalium testamentorum, et privilegiorum Romanorum, quae erant de ipsa dioecesi, in Ovetensi ecclesia facto scripto, firmato verbo, adstricto pacto, veritate adstructa, quod Ovetensis ecclesia usque in finem saeculi in inquietationem, nec repetitionem praedictae dioecesis contra Lucensem ecclesiam nullatenus insurgat, non verbo, non suggestione, non querimoniae, non testamentis, non privilegiis, nec aliqua inquietatione, vel subreptione: ecclesiaque Lucensis utatur ipsa dioecesi usque in finem saeculi secure remota omni infestatione. Similiter ex parte alia post tale decretum imperatoris et curiae sua; post tantam ejus exhibitam benignitatem, post tantam ecclesiarum ambarum compositam, et paratam utilitatem, et pacem, ego Joannes Lucensis episcopus in communi capitulo Lucensis ecclesiae cum archidiaconibus, et canonicis omnibus, et cum filiis ecclesiae nobilibus laicis, quibus facultas dedit adesse, renuntiavi, firmavi, et adscripti per penna clamatoria, per monte Rio, ad pandum de Zain, ad tendas de Montealto, ad archas de Magistro, usque ad tres fontes intra hos terminos Ovetensi ecclesiae; repositis in manu et potestate Martini Ovetensis episcopi, et archidiaconorum suorum, Joannis, et Petri, firmamentis, atque auctoritatibus regalium testamentorum et privilegiorum romanorum, quae erant de ipsi, ecclesiis in Lucensi ecclesia, facto, scripto, firmato verbo, adscripto pacto, veritate adstructa, quod Lucensis ecclesias usque in finem saeculi in inquietationem, neque in repetitionem praedictae dioecesis contra Ovetensem ecclesiam nullatenus insurgat, non verbo, non suggestione, non querimonia, non testamentis, non privilegiis, nec aliqua inquietatione, vel subreptione: ecclesiaque Ovetensis utatur ipsa dioecesi.

cesi usque in finem saeculi securè remota omni infestatio-ne. Si quis praesentium, vel futorum, tam nos praesen-tes episcopi quam aliquis successorum nostrorum, vel ex-traneorum archiepiscopos, episcopos, archidiaconus, clericus, rex, comes, vicecomes, saecularis, vel ecclesiastica persona diaboli consilio armatus et antiquae malitia veneno cra-pulatus, hanc factam pacem, hanc firmatam definitionem inter utrasque sedes frangere, vel inquietare praesumpserit, sit maledictus, et excommunicatus usque in septimam ge-nerationem, et cum Dathane, et Abirone cum Simone mago, et Nerone, et cum Juda Domini proditore, et cum dia-bolo, et angelis ejus luat poenas in aeterna damnatione; et ex parte qua emerserit injuria controversiae persolvat aliae parti, quod impugnaverit, in duplo, insuper mille marcas argenti, et ad partem Regis aliud tantum. Facta se-rie conventionis, era millesima centesima nonagesima se-cunda: regnante feliciter imperatore domino Adephonso, qui, et hanc Dei instinctu efficit definitionem cum conjugi sua Imperatrice Richa, et filiis suis regibus Sancio, et Fernan-do Legione, Toleto, Baetia, et Almaria. Nos supradicti praesuoles Martinus scilicet Ovetensis, et Joannes Lucensis hanc series definitionis, quam fieri jussimus, et legere audivimus in utrinque ecclesiae capitulo manibus nostris robo-ravimus et signa injecimus.

Cyprianus abba, et canonice prior confirmat. Joannes Falco archidiaconus conf. Gundisalvus archidiaconus conf. Stephanus archidiaconus conf. Petrus archidiaconus conf. Pe-trus Pardus archidiaconus conf. Didacus archidiaconus conf. Joannes Primicerius conf. Martinus capellanus conf. Joannes Roseus conf. Erins magister conf. Joannes Diaz archidia-conus conf. Et omnes canonici Ovetenses conf. Petrus tes-tis. Joannes testis. Martinus testis. Petrus Gulmariz et ca-nonice prior conf. Rodericus archidiaconus conf. Pelagius archidiaconus conf. Petrus judex et archidiaconus conf. Ma-gister Suarius archidiaconus conf. Didacus primicerius conf. Michael tesaurarius conf. Petrus Michaelis notarius episco-

256

pi conf. Fernandus capellanus conf. Joannes Michaelis confirmat. Et omnes Lucenses canonici confirmant.

Núm. 52.

Traslacion de la catedral de Mondoñedo á la ciudad de Ribadavia por el rey Fernando segundo en 25 de julio de 1182.

Esp. Sagr. tom. XVIII. Apéndice XXVI.

In nomine Jesu-Christi. Amen. Bonorum regum interest gloriam sui nominis exaltare, atque sui regni incremento intendere novas et commendabiles populationes facere; et super omnia, ecclesias Dei eorumdem dominio subditas praerogativis suis ampliare; maximè autem eas, quae à solito soiae provisionis, et eleemosynarum juvamine in aliarum respectu usquequaque destitutae manserent. Eapropter ego rex dominus Fernandus una cum filio meo rege domno Adepheono de consilio procerum curiae meae pro nova mea populatione facienda in competenti loco de Ripa de Euve propter regni mei incrementum, servitiumque mihi, et haeredi meo ab eo loco, plus solito, exhibendum et propter Mindoniensem episcopatum, quem ad eam populationem pro ipsius ecclesiae statu meliori sane censetur transmutari, recipio mihi, et ecclesiae Mindoniensi pro jure suo haereditario à vobis comite domno Roderico, et vestram pulsante vocem per exactionem mille, et quingentorum aureorum Ripam de Euve cum omni jure suo quocumque vobis comiti, et parti vestrae potest pertinere; et cum eo tres illas ecclesias quas vos comes Rodericus de concambio Mindoniensis ecclesiae habebatis, possidebatis, et in comparationem hujus meae receptionis de vobis mille et quingentos morabitinos, auro penso, et cunno equivalentes; quibus persolutis, omnis vestra conquestio appellationis, et pretensionis adversus episcopum domnum Rabiatum, et Mindoniensem ecclesiam suam facta, quia co-

257

ram nobis, et universis Curiae nostrae depositis, cesare habet. Et nec vos, nec aliquis de parte vestra jus aliquid in Ripa de Euve, et in omni suo jure ulterius debetis nullatenus exposcere, sed hoc totum mihi, et ecclesiae Mindoniensi remittitis, et liberatis, de quo si quid requisieritis, nullus de cetero respondere compellatur. Ego comes dominus Rodericus cum eis omnibus, quae partem vestram, et vocem pulsare habent, spontanea voluntate vendo vobis domino meo regi Fernando, filio vestro regi domino Adepheono, et ecclesiae Mindoniensi in perpetuum Ripam de Euve cum omni jure suo: et libero vobis similiter illas meas tres ecclesias, quas concambio ipsius ecclesiae habebam et possidebam; et pro hac venditione, et ecclesiarum liberatione mea spontanea recipio à vobis mille et quingentos morabitinos bonos, et in vestra manu, et conspectu universorum Curiae vestrae depono appellationem, et omnem querellam, quam adversus dominum episcopum Mindoniensem, et suam ecclesiam concipiebam et ante dominum papam ducere proponebam, quia nullus successor meus nec aliquis de meo ordine super hoc jure occasionem sibi inventiat nullatenus conquerendi, seu jus aliquod reposcendi. Et, ut hoc stabile maneat, et inconcussum, praesens scriptum ratum habeo, et propria manu cum meis fratribus confirmo. Facta carta apud Villamfrancam VIII° kalendas augusti, era M^a. CC^a. XX^a.

Ego rex dominus F. una cum filio meo rege domino A. et comite R. hoc scriptum, quod fieri jussimus, propriis manibus confirmamus. *

Qui praesentes fuerunt Petrus de Aries prior hospitalis, Martinus Petri commendator de Ponte Minei.

Froyla Ramiriz regum signifer.

Joannes Galleucus.

Garsias Fernandi de Cubelios.

Petrus Pelagii de Thotonio signifer vocatus,

Nunno Pelagii.

Menendus Melasci.

*

Melendus Muniz.

Fernandus Santii de Caldellas.

Arias Velasci.

Gondisalvus Pelagii, et omnes qui erant in Curia.

Ego Bernardus Dñi. regis notarius mandato suo, et per manum Dñi. Compostellani archiepiscopi cancellarii scribere jussi, et conf.

NOTA.

En esta escritura tenemos otro vestijo del poder antiguo de los reyes, pues Fernando segundo de Leon trata de trasladar la catedral por autoridad propia de acuerdo con los próceres de su corte y no mas.

Núm. 53.

Epistola decretal del papa Inocencio III á Pedro, arzobispo de Santiago, en el pleyto, con el de Braga sobre la pertenencia del derecho metropolitano á los cuatro obispados de Coimbra, Lamego, Viseo y Ejitania en el año 1199, en que se citan varias disposiciones de reyes antiguos españoles relativas á division de provincias eclesiásticas y obispados.

Esp. Sag. tom. IV. Apénd. II.

Ad Petrum Compostellanum archiepiscopum.

Licet unum sit corpus ecclesiae, in quo Christus est caput, et universi fideles sint membra, ille tamen qui à Christo petra, dictus est Petrus, etiam à Christo capite vocatus est *caput ipso* testante qui ait: *Tu vocaberis Cephas;* quod secundum unam interpretationem exponitur *caput*, quia (sicut plenitudo sensuum abundat in capite, ad cetera vero membra pars aliqua plenitudinis derivatur) ita ceteri vocati sunt in partem solitudinis, solas autem Petrus assumptus est in plenitudinem potestatis, ad quem velut ad caput ma-

iores ecclesiae causae non tam constitutione canonica quam institutione divina merito referuntur. Inter quas illa non minima reputatur quae inter Compostellanam et Bracarensem ecclesias super quatuor episcopatibus, videlicet Conim briensi, Lamecensi, Visensi et Egitanensi, ex delegatione sedis apostolicae longo fuit tempore sub diversis judicibus ventilata, quam nos auctore Domino, te frater archiepiscopo Compostellano, et venerabili frater nostro Martino Bracharensi archiepiscopo, pro definitione hujus causae praesentibus, exacta diligentia curavimus terminare. Petebas siquidem à dicto Bracharensi archiepiscopo quatuor praefatos episcopatus, asserens eos ad Compostellanam ecclesiam jure metropolitanu pertinere.

Tuam autem intentionem fundare multipliciter nitebaris per privilegia, per concilia, per historias, per divisiones, per famam et per sententiam. Volens enim apostolica sedes Compostellanam ecclesiam pro reverentia beati Jacobi apostoli, cuius venerandum corpus in ea conditum requiescit, speciali privilegio decorare, dignitatem Emeritensis metropolis quae peccatis exigentibus à longis retro temporibus usque nunc barbarica tenetur feritate captiva, eidem ecclesiae cum integritate Lusitaniae provinciae liberali concessione donavit; sicut privilegia felicis memoriae Calixti papae praedecessoris nostri liquido protestantur, tres de suffraganeis episcopatibus exprimens nominatim, videlicet Conim briensem, Salmaticensem et Abulensem qui soli tunc in confessione christiani nominis permanebant, ceteros autem generali denominatio ne concludens.

Hos autem episcopatus, de quibus quaestio verte batur, ad Emeritensem pertinuisse metropolim per Emeritensem nitebaris concilium demonstrare, in quo duodecim epis copi qui convenerant, se omnes esse de Lusitaniae prov incia profitentur, dicentes in primo capitulo: *Convenientibus notis omnibus Lusitaniae provinciae episcopis, &c.* Qui post universa statuta concilii omnes cum suo metropolitanu subscribunt, tam ex nomine sedium, quam etiam ex nomi